

Sygn. akt VIII U 1973/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Szmajduch
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2017 r. w Gliwicach

sprawy M. K. (1) (K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. K. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 3 października 2016 r. **nr** (...)

1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu M. K. (1) prawo do emerytury, poczynając od 20 września 2016 roku;

2) zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

(-) SSO Mariola Szmajduch

Sygn. akt. VIII U 1973/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 października 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu M. K. (2) prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2016r., poz. 887, ze zm.) w związku z tym, iż nie udowodnił 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A, bowiem ZUS zaliczył mu jedynie 3 lata, 10 miesięcy i 1 dzień takiej pracy. W uzasadnieniu organ rentowy podkreślił, że do takiego rodzaju pracy nie zaliczył zatrudnienia odwołującego w okresie od 4 września 1986r. do 31 lipca 1997r. w (...), z uwagi na rozbieżności pomiędzy zapisami świadectwa pracy gdzie wskazano stanowiska: ślusarza, tokarza, operatora spycharki, brygadzysty, palacza c.o., a zapisami świadectwa pracy w szczególnych warunkach, gdzie wskazano stanowisko palacza.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. W uzasadnieniu swojego stanowiska podniósł, że zgodnie z przedłożonymi przez niego świadectwami i zaświadczeniami oraz zeznaniami świadków, o przesłuchanie których wnosił, wykonywał pracę w warunkach szczególnych i tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury. Dodał również, że mimo zmiany nazewnictwa zajmowanych przez niego stanowisk, praca faktycznie przez niego świadczona nie ulegała zmianie i przez cały czas pracował w rzeczywistości jako palacz niezautomatyzowanych kotłów przemysłowych. Domagał się też uwzględnienia, w takim samym charakterze, jego pracy u tego samego pracodawcy w okresie od 1 stycznia 1978r. do 31 sierpnia 1984r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Dodatkowo zaznaczył, że ubezpieczony nie przedłożył świadectwa pracy w szczególnych warunkach za okres zatrudnienia od 1 stycznia 1978r. do 31 sierpnia 1984r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach poczynił następujące ustalenia:

Ubezpieczony M. K. (2) urodzony w dniu (...), w dniu 7 września 2016r. zgłosił wniosek o emeryturę. Na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat z tym, że w ocenie ZUS nie udowodnił 15 lat okresów pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 3 lata, 10 miesięcy i 1 dzień takiej pracy. Organ rentowy z okresów pracy, w których odwołujący wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu, prace w szczególnych warunkach, wyliczył okresy pobierania zasiłku chorobowego.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS w dniu 3 października 2016r. wydał zaskarżoną decyzję odmowną.

Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję nie uznał za pracę w warunkach szczególnych okresów pracy odwołującego w Przedsiębiorstwie (...) w P. od 4 września 1986r. do 31 lipca 1997r. z uwagi na fakt, iż odwołujący wykonywał w tym czasie pracę na stanowiskach: ślusarza, tokarza, operatora spycharki, brygadzysty, palacza c.o. Natomiast pracodawca nie sprecyzował w jakich okresach czasu zajmował poszczególne stanowiska.

W postępowaniu przed Sądem ubezpieczony domagał się uznania za pracę w warunkach szczególnych jego okresów zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P. od 1 stycznia 1978r. do 31 sierpnia 1984r. oraz od 4 września 1986r. do 31 lipca 1997r., gdzie bez względu na zajmowane stanowisko pracy, faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał pracę palacza niezautomatyzowanych kotłów przemysłowych.

W toku procesu Sąd ustalił, iż Przedsiębiorstwo (...) w P. powstało z przekształcenia, jako wydzielona część, Zakładów (...) w P.. Była to baza transportowa świadcząca usługi przewozowe na rzecz innych podmiotów. Zakład posiadał 4 filie, z tym że w P. mieściła się dyrekcja i tam też była zatrudnionych najwięcej, bo 300 pracowników. Tam też zlokalizowana była kotłownia służąca do ogrzewania siedziby tej firmy, ale dodatkowo i znajdujących się w jej sąsiedztwie, hal produkcyjnych i osiedla mieszkaniowego firmy (...). Dodatkowo (...) rozwijał się i w niedługim okresie po jego wykształceniu się, kotłownia uległa rozbudowie. Była wyposażona w 6 kotłów wodnych typu przemysłowego o mocy 1,1 megawata każdy. Kotły były umiejscowione w jednym budynku. Nie były one zautomatyzowane. Z tego też względu wszelkie prace obsługowe były prowadzone ręcznie przez palaczy tych kotłów. (...) kotłów przez palaczy polegała na dbaniu o odpowiedni poziom wody roboczej, dozowaniu paliwa, co polegało na wsypywaniu odpowiedniej ilości węgla do specjalnego leja zasypowego, regulowaniu parametrów pracy kotła, a także czyszczeniu

tw. płomieniówek, tj. znajdujących się wewnątrz kotła kanałów przez które przechodził płomień i ogrzewał czynnik roboczy, a także na szlakowaniu kotła, tj. ręcznym czyszczeniu wnętrza kotła ze szlaku i żużla.

Sąd ustalił ponadto, że stale pracowało większość kotłów a tylko czasami, gdy któryś uległ awarii to podlegał naprawom i remontom. Nie było odrębnych brygad naprawczych i pracami tym zajmowali się palacze i ich pomocnicy. Prace naprawcze odbywały się przy ciągłej pracy pozostałych kotłów znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie

naprawianego kotła. W kotłowni pracowało na 1 zmianie 4 palaczy i 4 pomocników, przy czym praca odbywała się w systemie ciągłym na 3 zmiany po 8 godzin.

Ubezpieczony do Przedsiębiorstwa (...) w P. przeszedł bezpośrednio z Zakładów (...) w P.. Został przyjęty z dniem 1 stycznia 1978r. na stanowisko ślusarza i w takim charakterze pracował. Pod koniec roku 1982 mistrzem kotłowni został J. B., któremu powierzono stworzenie stałej załogi obsługującej kotłownię, bowiem dotychczas trafiały tam jedynie przypadkowe osoby bez kwalifikacji, które niejako za karę były kierowane do pracy w kotłowni. J. B. dostał przyzwolenie kierownictwa na możliwość dowolnego poszukiwania odpowiednich osób wśród pracowników innych działów. Z kolei odwołujący już wcześniej pracował przy obsłudze mniejszej kotłowni i prace te nie były mu całkiem obce. W związku z powyższym z dniem 1 stycznia 1983r. faktycznie podjął pracę w kotłowni. Nie miał on wprawdzie uprawnień do obsługi znajdujących się tam kotłów, jednak posiadał umiejętności faktyczne i w rzeczywistości podjął pracę palacza. Formalnie kotłownia była częścią działu, z którego przeniesiono odwołującego i z tego względu, jak również ze względu na brak stosownych uprawnień, pracodawca nie zmienił przypisanego mu formalnie stanowiska pracy. W takim charakterze pracował do 31 sierpnia 1984r., kiedy to zwolnił się i przeszedł do innego pracodawcy.

Następnie ubezpieczony od 4 września 1986r. ponownie podjął zatrudnienie w (...) i został skierowany na kurs, gdzie uzyskał uprawnienia do bezpośredniej obsługi kotłów przemysłowych i pracodawca powierzył mu stanowisko palacza tych kotłów. Faktycznie jego praca niezmiennie polegała na stałym świadczeniu w pełnym wymiarze czasu pracy, w ruchu ciągłym obsługi niezautomatyzowanych kotłów węglowych, którą opisano powyżej. Nie był kierowany do innych prac, z wyjątkiem prac przy naprawach i remontach kotła oraz sporadycznej obsługi spycharki, przy pomocy której przepychał miał węglowy w pobliżu kotłowni. Sąd ustalił również, że odwołujący formalnie pełnił funkcję brygadzysty, jednak faktycznie funkcja ta ograniczała się do ponoszenia odpowiedzialności za pracę pozostałych brygad na zmianie roboczej. Natomiast przypisanie mu dodatkowo stanowiska tokarza, czy operatora spycharki, miało na celu umożliwienie pracodawcy zaproponowania odwołującemu wyższej stawki wynagrodzenia, związanej ze zmianą grupy zaszerogowania, przypisanej do konkretnego stanowiska w taryfikatorze.

Nadto Sąd ustalił, że pracownicy kotłowni otrzymywali dodatki za pracę w warunkach szkodliwych. Warunkami szkodliwymi na tym stanowisku pracy było narażenia na oddziaływanie dymów i pyłów pochodzących ze spalania węgla i wydobywanej z pieca szlaku i żuźla oraz hałas pochodzący od pracujących maszyn i kotłów.

Razem z ubezpieczonym w spornym okresie pracowali J. B. – mistrz kotłowni, przełożony odwołującego, J. J. – murarz, palacz wykonujący taką samą pracę jak odwołujący i Z. D. – specjalista zatrudnienia i płac.

Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt organu rentowego, zeznań świadków J. B., J. J. i Z. D. (k.26-29), wyjaśnień odwołującego (k.29-30), a także akt osobowych ubezpieczonego (koperta k. 23).

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i spójny, a tym samym za wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz do rozstrzygnięcia sprawy.

W szczególności Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom świadków i wyjaśnieniom samego ubezpieczonego, gdyż są spójne i wzajemnie się potwierdzają, a nadto znajdują potwierdzenie w dokumentacji osobowej odwołującego. Ponadto świadek J. J. był współpracownikiem ubezpieczonego wykonującym taki sam rodzaj pracy, zaś świadek J. B. był jego bezpośrednim przełożonym, zatem mieli oni bezpośrednio informacje w zakresie charakteru i wymiaru świadczonej przez ubezpieczonego pracy w spornym okresie. Z kolei świadek Z. D. prowadziła dokumentację osobową i płacową odwołującego i miała wiedzę w zakresie przyczyn przypisywania mu poszczególnych stanowisk pracy, wysokości związanego z tym wynagrodzenia. Przede wszystkim jednak dysponowała wiedzą w zakresie przysługującym pracownikom kotłowni dodatków z tytułu pracy w warunkach szkodliwych a także mleka i posiłków regeneracyjnych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, M. K. (2) zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2016r. poz. 887, ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Natomiast jak stanowi § 1, ust 1 i 2 rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami".

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zaś do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, zalicza się także okresy pracy górniczej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin.

Kwestie posiadania przez ubezpieczonego ponad 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz nieprzystąpienia do OFE nie były sporne.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15 letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy zaliczył jedynie 3 lata, 10 miesięcy i 1 dzień takiej pracy.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony bez względu na nazwę zajmowanego stanowisko, wykonywał stale

i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace w szczególnych warunkach w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P., od momentu przeniesienia go z dniem 1 stycznia 1983r. do kotłowni i faktycznego powierzenia mu stanowiska palacza do 31 sierpnia 1984r. oraz od 4 września 1986r. do momentu zakończenia zatrudnienia w tym zakładzie, tj. do 31 lipca 1997r.

W całym spornym okresie ubezpieczony bez względu na nazwę zajmowanego stanowiska pracy, stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace nie zautomatyzowane palaczy kotłów parowych i wodnych typu przemysłowego oraz prace przy czyszczeniu tych kotłów. W szczególności jego praca odbywała się przez całe dniówki robocze w kotłowni, gdzie nieprzerwanie pracowało 6 kotłów typu przemysłowego. Z kolei w razie awarii kotła obsługiwanego przez ubezpieczonego przystępował on do jego naprawy. W tym czasie sąsiednie kotły nadal pracowały, a wyłączany był jedynie kocioł, który podlegał naprawie. Sporadycznie też zdarzało się, że ubezpieczony, w razie nieobecności operatora spycharki, był zmuszony przy jej pomocy przesunąć opał w bezpośrednie sąsiedztwo kotłowni.

Na zmianę takiej oceny charakteru jego pracy w tych okresach nie wpływa fakt, że pracodawca dodatkowo przypisywał mu również inne stanowiska, jak ślusarza, tokarza bowiem faktycznie takiej pracy on nie wykonywał. Natomiast okoliczność przypisywania mu tych stanowisk była związana z możliwością zaproponowania mu wyższej stawki wynagradzania związanej z tymi stanowiskami. Również jako brygadzysta, w dalszym ciągu wykonywał taką samą pracę, jak poprzednio. Jediną różnicą na tym stanowisku, było przypisanie mu odpowiedzialności za pozostałych pracowników na zmianie roboczej.

Prace niezautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego wymienione zostały w wykazie A, dział XIV, poz. 1, stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.). Z kolei praca oczyszczaczy przemysłowych kotłów parowych lub wodnych wymieniona została w wykazie A, dział XIV, poz. 2, natomiast praca przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie została wymieniona w wykazie A, dział XIV, poz. 25. Z kolei praca kierowcy pojazdów gaśnicowych została wymieniona w wykazie A, dział VIII, poz. 3.

Bez znaczenia pozostaje, że pracodawca w wystawionym mu za ten okres świadectwie pracy wskazał inne stanowiska, niż wymienione w wykazie pracy

w warunkach szczególnych oraz, że za okres pracy od 1 stycznia 1983r. do 31 sierpnia 1984r., świadectwa takiego nie wystawił. Fakt wykonywania takiej pracy został bowiem w stosunku do spornych okresów, wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Dodatkowo Sąd zwrócił uwagę, że organ rentowy bezzasadnie wyłączył z okresów pracy odwołującego, uznanych przez ten organ za pracę w warunkach szczególnych, okresy pobierania zasiłków chorobowych.

Mając na uwadze stanowisko judykatury i doktryny, w szczególności wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010r., sygn. akt II UK 313/09 (OSNP 2011/19-20/260, lex nr 987667), wyrok Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 29 maja 2012r., sygn. III AUa 2385/11, Sąd kwestionuje prawidłowość takiego wyłączenia.

W tym miejscu należy powtórzyć za Sądem Najwyższym, iż: „Osiągnięcie do dnia 1 stycznia 1999r. okresu pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) wyłącza

ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 tej ustawy, obowiązujących od dnia 1 lipca 2004r.”.

Mając na względzie treść zacytowanego orzeczenia Sądu Najwyższego należy podnieść, że sytuacja osób wymienionych w art. 184, opisywana w doktrynie jako ekspektatywa prawa podmiotowego, polega na spełnieniu się tylko części stanu faktycznego koniecznego do nabycia prawa, które poprzedza i zabezpiecza przyszłe prawo podmiotowe. Uwzględnianie ochrony praw w trakcie nabywania, aprobowane i wskazywane w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (por. wyrok z dnia 3 października 2002r., A. P., sprawa C-347/00, (...) 2002 s. I- (...)), znajdowało wyraz także w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. uchwałę składu siedmiu sędziów z dnia 27 kwietnia 2000r., III ZP 2/00, OSNAPiUS 2000 nr 16, poz. 620 oraz wyroki: z dnia 4 grudnia 2003 r., I PK 111/03, OSNP 2004 nr 21, poz. 368; z dnia 24 września 2004 r., II PK 25/04, OSNP 2005 nr 10, poz. 141 i wcześniejszy z dnia 19 listopada 1993 r., II URN 47/93, OSNCP 1994 nr 5, poz. 117). Także Trybunał Konstytucyjny stosunkom tym niejednokrotnie dawał ochronę, jeżeli miały postać ekspektatywy maksymalnie ukształtowanej, czyli sytuacji prawnej, która spełnia zasadniczo wszystkie przesłanki ustawowe nabycia prawa do emerytury pod rządami dawnej ustawy, bez względu na stosunek do niej ustaw późniejszych. Trybunał uznawał je za postaci praw podmiotowych, do których znajduje zastosowanie ochrona praw nabytych (por. wyroki z dnia 30 listopada 1988 r., K 1/88, OTK 1988 nr 1, poz. 6; z dnia 22 czerwca 1999 r., K 5/99, OTK 1999 nr 5, poz. 100; z dnia 23 listopada 1998 r., SK 7/98, OTK 1998 nr 7, poz. 114 i przede wszystkim orzeczenie z dnia 11 lutego 1992 r., K 14/91, OTK 1992 nr 1, poz. 7).

Uwzględniając fakt, że ochrona ekspektatywy może wynikać z jej istoty, lecz także zyskiwać wzmocnienie w prawie, należy stwierdzić, że funkcję takiego wzmocnienia spełnił art. 184 ustawy o emeryturach i rentach wobec pozostających w toku stosunków nabywania prawa do emerytury z tytułu wykonywania zatrudnienia w szczególnych warunkach przed dniem 1 stycznia 1999r. W przepisie tym ustawodawca utrzymał sytuację osób, które w dniu wejścia w życie ustawy wypełniły warunki stażu szczególnego i ogólnego i zadeklarował ich przyszłe prawo do emerytury w wieku wcześniejszym; przez wydanie tego przepisu nastąpił stan związania, tj. zobowiązania się przez Państwo do powstrzymania się od jakiegokolwiek ingerencji w istniejące prawo tymczasowe. Wobec tego przewidziana w ustawie ekspektatywa prawa do emerytury nie mogła wygasnąć na skutek nowej regulacji ustalania stażu zatrudnienia. Gwarancji przyszłego prawa do emerytury złożonej wobec osób, o których mowa w art. 184 ustawy, ustawodawca nie mógł już naruszyć przez ustalenie innego sposobu wyliczenia ich stażu ubezpieczenia. Stąd ocena, że wykazanie w dniu 1 stycznia 1999r. określonego w art. 184 ustawy okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 obowiązujących po dniu 1 lipca 2004r. Pogląd ten wzmacnia treść art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej, odsyłająca w zakresie warunków emerytalnych do przepisów dotychczasowych (obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1999r.) (vide - wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010r., sygn. akt II UK 313/09 (OSNP 2011/19-20/260, lex nr 987667).

Z powyższych przyczyn, Sąd stwierdził, że M. K. (2) z momentem ukończenia wieku 60 lat, tj. od 20 września 2016r., spełnia łącznie wszystkie warunki niezbędne do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikające z treści art. 184, ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016r., poz. 887 z późn. zm.), a tym samym jego odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Mając na względzie powyższe, Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od 20 września 2016r. O kosztach orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. w związku z § 9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, w brzmieniu obowiązującym do dnia 25 października 2016r. (Dz. U. z 2015r. poz. 1800, ze zm.) w punkcie drugim orzeczenia.

(-) SSO Mariola Szmajduch